

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

© Çeviren, Okan TAŞDELEN, İnsan Hakları Uygulamacısı ve AİHM Eski B Hukukçusu, @O_TSDLN, Mart 2023. [Daha önce Patreon sayfamda “<https://www.patreon.com/posts/79186396>” yayımlanmıştır] Bu özet çeviriyi yayımlama izni, yalnızca HUDOC’a konulması için verilmiştir. Çevirmene atıfta bulunmak kaydıyla alıntılanabilir.

© Translated by Okan TAŞDELEN, Human Rights Practitioner and Former B Lawyer of the ECtHR, @O_TSDLN, March 2023. [Already published on my Patreon page “<https://www.patreon.com/posts/79186396>”] Permission to re-publish this summary translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in HUDOC. It may be reproduced with a reference to the translator.

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

CATANĂ/MOLDOVA CUMHURİYETİ

(Başvuru No. [43237/13](#), 21/02/2023)

6. madde (hukuk) • Bir hâkim hakkında yürütülen iki disiplin işleminde, bağımsızlık ve tarafsızlık şartlarının karşılanmaması • Kararı veren disiplin kurulu oluşumlarında çoğunlukta olmayan hâkimler • Hâkimler Yüksek Konseyinde (CSM), (Adalet Bakanı ve ülke başsavcısı da dahil olmak üzere) tabii üyelerin ve yeterli bağımsızlık teminatları olmaksızın seçilen hukuk profesörlerinin mevcudiyeti • CSM’nin oluşumunu değiştiren, yakın zamandaki anayasa değişikliği

GİRİŞ

Mevcut başvuru, disiplin cezalarına tabi tutulan başvurucunun hâkimlik kariyerine ilişkindir. Hususiyle, disiplin kurulunun ve Hâkimler Yüksek Konseyinin (CSM - Conseil supérieur de la magistrature) bağımsızlık ve tarafsızlığının yanı sıra Yüksek Adalet Divanı tarafından başvurucunun davasında gerçekleştirilen kontrolün yeterliliğini ilgilendirmektedir.

OLAYLAR

CSM Disiplin Kurulu, 07 Ekim 2011 tarihinde, nitelikli tecavüzden mahkûm edilen bir kişiye hatalı şekilde af hükümlerini uyguladığı gerekçesiyle başvurusunun ağır kınama cezasıyla cezalandırılmasına karar vermiştir.

Aynı yıl, başvuru hakkında başka bir disiplin soruşturması daha açılmıştır. Disiplin Kurulu, 29 Haziran 2012 tarihinde, hâkimlik nezdinde itiraza tabi olmamasına karşın savcılığın ceza kovuşturması başlatma kararlarını kaldırmak suretiyle, soruşturma hâkimliği yetkilerini aştığı gerekçesiyle başvurucuya ikinci bir ağır kınama cezası vermiştir.

Başvurucunun, kınama cezalarına karşı CSM'ye yaptığı başvurular reddedilmiştir.

31 Ağustos 2012 tarihinde, CSM Yasası'nda yapılan değişiklik yürürlüğe girmiştir. Bu değişiklik, CSM'nin kararlarına karşı “ancak bu kararların alınma usulüne ilişkin kısım bakımından” doğrudan Yüksek Adalet Divanına itiraz edilebileceğini öngörmekteydi.

Başvurucu, disiplin cezalarına karşı Yüksek Adalet Divanına itiraz etmiştir. Yüksek Adalet Divanı, sırasıyla 13 Aralık ve 28 Kasım 2012 tarihlerinde, yeni yasa uyarınca başvurusunun dilekçelerinde dile getirilen meseleler hakkında bir yetkisinin olmadığına karar vermiştir. CSM'nin karar alma usulü bakımından ise kurallara uygun davranıldığı belirtilmiştir. Yüksek Adalet Divanı, yasama organının iradesinin Sözleşme'nin 6. maddesinin hâkimler hakkındaki davalara uygulanabilirliğini sınırlamak yönünde gerçekleştiğine dikkat çekerek bu hükmün başvurusunun itirazlarına uygulanabilir olmadığına hükmetmiştir. Başvurucunun itirazları bu itibarla, temelden yoksunluk gerekçesiyle reddedilmiştir.

İLGİLİ İÇ HUKUK VE UYGULAMA

21. Moldova Cumhuriyeti Anayasası'nın olaylar zamanında yürürlükte olan 122. maddesi, şu şekildedir:

“1. Hâkimler Yüksek Konseyi, 4 yıllık bir yetkiyle seçilen hâkimlerden ve görevdeki profesörlerden oluşmaktadır.

2. Yüksek Adalet Divanının başkanı, Adalet Bakanı ve ülke başsavcısı, Hâkimler Yüksek Konseyinin tabii üyesidirler”

22. 01 Nisan 2002 tarihinde, Moldova Cumhuriyeti Anayasası'nda değişiklik yapan bir yasa yürürlüğe girmiştir. Anayasa'nın 122. maddesinin bu olayla ilgili kısımları, halihazırda şu şekildedir:

“1. Hâkimler Yüksek Konseyi, 12 üyeden oluşmaktadır: Hâkimler Genel Kurulu tarafından seçilen altı hâkim ... ile yüksek mesleki saygınlık ve ahlaki dürüstlük sahibi, hukuk alanında veya ilgili diğer bir alanda tecrübe sahibi, yasama, yürütme veya yargı erklerinin organlarında görev yapmayan ve hiçbir siyasi bağlantısı olmayan altı kişi.

...

3. Hâkimler Yüksek Konseyi üyeliği konumunun hâkim olmayan adayları, rekabet yoluyla, şeffaf bir usul uyarınca, liyakate göre belirlenirler ve seçilmiş milletvekillerinin beşte üçünün oyuyla Parlamento tarafından atanırlar.

...

5. Hâkimler Yüksek Konseyi üyeleri, yinelenmeyen 6 yıllık bir süre için seçilirler veya atanırlar”

24. 947 sayılı Hâkimler Yüksek Konseyi Hakkında Yasa'nın, bu kararın verildiği ilk işlemler zamanındaki, yani 31 Ağustos 2012 tarihinden önce yürürlükteki ilgili hükümleri şu şekildeydi:

3. Madde - Oluşumu

“1. Hâkimler Yüksek Konseyi, 12 üyeden müteşekkildir.

2. Hâkimler Yüksek Konseyinin oluşumu, tabii üyeler olan Yüksek Adalet Divanı Başkanı, Adalet Bakanı ve ülke başsavcısının yanı sıra hâkimler ve görevdeki profesörleri içine almaktadır.

...

4. Hâkimler arasından beş üye, ... Moldova Cumhuriyeti Hâkimler Genel Kurulu tarafından seçilir. Dört üye, Parlamento tarafından, en az 20 Parlamento milletvekilinin önerisi üzerinde, görevdeki profesörler arasından seçilen milletvekillerinin çoğunluğunun oyuyla seçilir.

...

6. Tabii üyeler hariç olmak üzere Hâkimler Yüksek Konseyinin üyeleri, eğitim ve bilimsel olanlar haricinde başkaca ücretli bir faaliyette bulunamazlar.

...”

25. 31 Ağustos 2012 tarihinde, 947 sayılı CSM Hakkında Yasa'da değişiklik yapan bir yasa yürürlüğe girmiştir. Bu olayla ilgili değişiklikler şu şekildeydi: 1) CSM'nin oluşumu, hafifçe değiştirildi ki altı üye Hâkimler Genel Kurulu tarafından ve üç üye,

Parlamento tarafından görevdeki hukuk profesörleri arasından seçilecektir; 2) CSM'nin oturumlarının aleni olacağını öngören hüküm kaldırılmıştır; ve 3) CSM'nin kararlarına, bundan böyle ilgili kişiler tarafından, “*sadece kabul usulüne ilişkin kısımlarda*” Yüksek Adalet Divanı nezdinde itiraz edilebilecekti.

33. Venedik Komisyonu birçok vesileyle, Adalet Bakanının hâkimlerle alakalı disiplin konuları hakkında karar vermeye çağrılan organlardaki mevcudiyetine ilişkin endişelerini açıklamıştır (bkz. Arnavutluk Cumhuriyeti'nin temel anayasal hükümlerine yönelik en son değişiklikler hakkındaki Görüş, doküman CDL-INF(1998)09, § 16; yargısal atamalar hakkındaki Rapor, doküman CDL-AD(2007)028, § 33; Ukrayna yargı sistemine ve hakimlerinin statüsüne dair yasa hakkındaki Venedik Komisyonu ile Avrupa Konseyi İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Genel Müdürlüğü bünyesindeki İşbirliği Direktörlüğünün Ortak Görüşü, doküman CDL-AD(2010)026, § 97; Moldova Cumhuriyeti Hakimlerr Yüksek Konseyi hakkındaki 947/1996 sayılı Yasa'da değişiklik yapan yasa taslağına ilişkin Venedik Komisyonu ile Avrupa Konseyi İnsan Hakları ve Hukukun Üstünlüğü Genel Müdürlüğü İnsan Hakları Direktörlüğünün Ortak Acil Görüşü, doküman CDL-AD(2020)015, § 21).

HUKUK

I. SÖZLEŞME'NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

38. Başvurucu, ulusal makamların davasının bağımsız ve tarafsız bir incelemesini sağlamadığını iddia etmektedir. Hususiyle, hakkındaki disiplin işlemlerini başlatan ülke başsavcısı da dahil olmak üzere on iki üyesinin çoğunluğu, siyasi kriterlerle atandığı dikkate alındığında; CSM'nin bağımsız ve tarafsız olmadığını ileri sürmektedir. CSM'nin kararlarına, tam yetkili bir mahkeme nezdinde itiraz edemediğinden ve somut olayda Yüksek Adalet Divanının, mahkemeye erişim hakkına aykırı biçimde yeterli bir denetim gerçekleştirmediğinden şikâyet etmiştir.

A. Kabul Edilebilirlik

6. Maddenin Uygulanabilirliği Bakımından

41. Mahkeme öncelikle, somut olayda Sözleşme'nin 6. maddesinin cezai kolu altında uygulanabilir olmadığının taraflar arasında tartışmaya açık olmadığını kaydetmektedir.

Mahkeme o halde, somut olayın şartlarının farklı bir sonuca ulaşmasına olanak tanımadığını değerlendirmektedir (bkz. *Denisov/Ukrayna* [BD], No. 76639/11, § 43, 25 Eylül 2018; *Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portekiz* [BD], No. 55391/13 ve diğer 2 başvuru, § 122-27, 06 Kasım 2018).

42. Sözleşme'nin 6. maddesinin medeni kolunun hâkimlere ilişkin uyuşmazlıklara uygulanabilirliği açısından Mahkeme, yeni tarihli *Grzęda/Polonya* ([BD], No. 43572/18, §§ 257-64, 15 Mart 2022) kararında özetlendiği haliyle *Vilho Eskelinen ve Diğerleri/Finlandiya* ([BD], No. 63235/00, AİHM 2007-II) içtihadındaki ilkelere atıfta bulunmaktadır.

44. Mahkeme, Sözleşme'nin 6. maddesinin “medeni” kolu altında, somut olayda olduğu gibi bir hâkime kına cezası verilmesiyle sonuçlanan bir usule uygulanabilir olduğuna halihazırda hükmetmiş bulunduğunu kaydetmektedir (bkz. *Lorenzetti/İtalya* (k.k.), No. 24876/07, § 39, 07 Temmuz 2015).

45. Yukarıdaki hususları dikkate alan Mahkeme, Sözleşme'nin 6. maddesinin somut olaya medeni kolu altında uygulanabileceğine hükmetmektedir (ayrıca bkz. *Harabin/Slovakya*, No. 58688/11, § 123, 20 Kasım 2012; *Di Giovanni/İtalya*, No. 51160/06, §§ 37-38, 09 Temmuz 2013; *Denisov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 55; *Donev/Bulgaristan*, No. 72437/11, § 48, 26 Ekim 2021).

B. Esas

61. Somut olayda olduğu gibi Sözleşme'nin 6/1 maddesi uygulanabilir bulunduğu; Sözleşme'nin şu mekanizmadan en az birinin uygulamaya konulması gerekmektedir: ya mesleki disiplin organlarının kendileri Sözleşme'nin 6. maddesinin şartlarını karşılamalı ya da eğer onlar bunları karşılamıyorsa; onlar önündeki işlemler, bu maddenin teminatlarını sunan yargısal bir organın sonraki bir denetimine tabi tutulmalıdır (*Albert ve Le Compte/Belçika*, 10 Şubat 1983, § 29, A Serisi No. 58; *Fazia Ali/Birleşik Krallık*, No. 40378/10, § 75, 20 Ekim 2015; *Eminağaoğlu/Türkiye*, No. 76521/12, §§ 94 ve 103, 09 Mart 2021).

62. Somut olayda, Yüksek Adalet Divanının ne olgulara ilişkin meseleleri ve başvurusuca isnat edilen eylemlerin hukuki nitelendirilmesini ne de uygulanan disiplin yaptırımlarının orantılılığını inceleme yetkisinin olmadığı hususunda taraflar arasında tartışma söz konusu değildir. Mahkeme, Yüksek Adalet Divanının Sözleşme'nin 6.

maddesi anlamında başvuru hakkındaki iki disiplin işleminde tam yetkiye sahip olmadığını değerlendirmektedir (bkz., gerekli uyarlamalarla, *Albert ve Le Compte/Belçika*, yukarıda anılan, § 36; *Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, §§ 124-29; *Denisov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 74-78; *Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portekiz*, yukarıda anılan, §§ 212-14; *Donev/Bulgaristan*'daki (No.72437/11, §§ 88-90, 26 Ekim 2021) durumun tersi).

63. Bu şartlarda, iki disiplin organının, yani disiplin kurulunun ve CSM'nin kendileri yönünden Sözleşme'nin 6. maddesinin gereklerini karşılayıp karşılamadıklarını incelemek Mahkemeye düşmektedir (bkz., gerekli uyarlamalarla, *Gubler/Fransa*, No. 69742/01, §§ 26 ve 27, 27 Temmuz 2006).

64. Bu hususta Mahkeme, Sözleşme'nin 6. maddesi tarafından ortaya konan bağımsızlık ve objektif tarafsızlık şartlarına ilişkin içtihatlarına atıfta bulunmaktadır (bkz. *Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portekiz*, yukarıda anılan, §§ 144-50).

65. İlk olarak objektif tarafsızlık bakımından, bazı teyit edilebilir olguların, hâkimin kişisel tutumuna bakılmaksızın, belirtilenin tarafsızlığından şüphelenmeye olanak verip vermediğini sorgulamak uygun düşmektedir. Sonuç itibarıyla, belirli bir olayda bir hâkimin veya mahkeme heyetinin tarafsızlık yoksunluğundan endişe etmek için meşru bir gerekçenin varlığı hakkında karar verebilmek için ilgili kişinin bakış açısı dikkate alınmakta fakat belirleyici rol oynamamaktadır. Belirleyici unsur, ilgili kişinin endişelerinin, objektif olarak haklı görülüp görülemeyeceğidir (*Micallef/Malta* [BD], No. 17056/06, § 96, AİHM 2009; *Morice/Fransa* [BD], No. 29369/10, § 76, AİHM 2015).

66. Sözleşme'nin 6. maddesi anlamında bir yargısal merciin “bağımsız” olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceğinin belirlenmesi için Mahkeme bilhassa, üyelerinin atanma yöntemi ve görev sürelerini, dış baskılara karşı güvencelerin mevcudiyetini ve bağımsızlık görünümünün olup olmadığını dikkate almaktadır (bkz. *Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portekiz*, yukarıda anılan, § 144).

67. Mahkeme, bağımsızlık ve objektif tarafsızlık şartlarının fazlasıyla ilişkili olduğunu (bkz. *Sacilor-Lormines/Fransa*, No. 65411/01, § 62, AİHM 2006-XIII) ve bizzat bunların, Sözleşme'nin 6. maddesi anlamında “yasayla kurulmuş yargısal merciin”

şartlarıyla yakın bir ilişki sürdürdüklerini hatırlatmaktadır (bkz. *Guðmundur Andri Ástráðsson/İzlanda* [BD]¹, No. 26374/18, §§ 231-34 ve 295, 01 Aralık 2020).

68. Mahkeme, Ukrayna Yüksek Yargı Konseyinin bağımsızlık ve tarafsızlığını değerlendirmek için belirlediği kriterlere atıfta bulunmaktadır (*Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, §§ 109-15; *Denisov/Ukrayna*, yukarıda anılan, §§ 68-69). Hâkimlere yöneltilen disiplin işlemleri bakımından, disiplin kurulunun önemli sayıdaki üyesinin hâkimlerin kendilerinden olması gereğini vurguladığını hatırlatmaktadır ki bu, belli bir bağımsızlık teminatı sağlamaktadır (*Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 109; *Xhoxhaj/Arnavutluk*², No. 15227/19, § 299, 09 Şubat 2021).

a) Disiplin Kurulu

69. Disiplin kurulu konusunda başvurunun dile getirdiği yegâne şikâyet, kurulun çoğunluk itibarıyla hâkimlerden teşkil edilmemesidir.

70. Mahkeme, hâkim olmayan üyelerin, hakimlere ilişkin disiplin işlemlerinin sonucuna karar verebilecek çoğunluğu oluşturduğundaki endişelerini halihazırda ortaya koymuştur (*Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, §§ 109-11; *Grzęda/Polonya*, yukarıda anılan, § 305 son cümle).

71. Somut olayda Mahkeme, disiplin kurulunun iç hukuk uyarınca akranları tarafından seçilen beş üye hâkim ile CSM veya Adalet Bakanı tarafından atanan beş hukuk profesöründen oluştuğunu kaydetmektedir. Mahkeme ayrıca, disiplin kurulunun önündeki davaları üyelerinin en az üçte ikisinin katılımıyla incelemesi gerektiğini ve başvurucuya yöneltilen iki disiplin işlemlerinde bu sayıların sırasıyla dokuz ve yedi olduğunu da tespit etmektedir.

72. Böyle olmakla birlikte, disiplin kurulu tarafından alınan kararlara karşı itiraz makamını oluşturan CSM hakkında aşağıda ulaşılan sonuç dikkate alındığında; Mahkeme, disiplin kurulunun Sözleşme'nin 6. maddesinin gerektirdiği bağımsızlık ve

¹ *Guðmundur Andri Ástráðsson/İzlanda* kararının özet çevirisi için bkz.

“<https://www.patreon.com/posts/46659074>” veya “<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-207876>”

² *Xhoxhaj/Arnavutluk* kararının özet çevirisi için bkz. “<https://www.patreon.com/posts/48484877>” ve “<https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-208812>”

tarafsızlık şartlarını karşılayıp karşılamadığının daha fazla incelenmesine gerek olmadığını değerlendirmektedir.

b) Hâkimler Yüksek Konseyi

73. Başvurucunun şikâyetinin bu kısmı, Parlamento tarafından siyasi mülahazalarla seçilen hukuk profesörlerinin yanı sıra üç tabii üyenin, yani Adalet Bakanı, ülke başsavcısı ve Yüksek Adalet Divanı başkanının mevcudiyeti nedeniyle, CSM'nin bağımsızlık ve tarafsızlıktan yoksun bulunduğu ilişkindir. Başvurucu, ülke başsavcısı tarafından bu iki disiplin işlemlerinde oynanan rolden de şikâyet etmektedir.

74. Mahkeme, başvuru hakkındaki ilk disiplin işlemlerinde CSM'nin 31 Ağustos 2012 tarihli yasa değişikliğinden önce karar verdiğini ve söz konusu üç tabii üye, akranlarından seçilen beş hâkim ve dört hukuk profesöründen oluştuğunu gözlemlemektedir. İkinci disiplin işlemleri bakımından CSM, bu tarihten sonra karar vermiştir. Üç tabii üyeye ek olarak, akranları tarafından seçilen altı hâkim ile üç hukuk profesöründen oluşmaktaydı.

75. Her şeyden önce Adalet Bakanının tabii üyelik statüsüne ilişkin olarak Mahkeme, onun hükûmetin yani yürütme organının bir üyesi olduğunu kaydetmektedir. Bu bakımdan, yürütme erki ile yargılama makamının ayrılığı kavramının içtihatlarındaki önemini hatırlatmaktadır (bkz. *Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portekiz*, yukarıda anılan, § 144; *Xhoxhaj/Arnavutluk*, yukarıda anılan, § 295; *Grzęda/Polonya*, yukarıda anılan, § 304). Pasif bile olsa bir hükûmet mensubunun, hâkimlere disiplin cezası vermeye yetkili bir organdaki mevcudiyetinin tek başına, Sözleşme'nin 6. maddesinin gerekleri ve bilhassa disiplin organının bağımsızlığı şartı bakımından son derece sorunlu olduğunu değerlendirmektedir (bu anlamda ayrıca bkz. Venedik Komisyonu ile Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyinin 33 ve 36. paragraflarda bahsedilen endişeleri).

76. İkinci olarak ülke başsavcısına ilişkin olarak Mahkeme, Ukrayna hakkındaki davalarda, ülke başsavcısının CSM'de tabii üye olarak mevcudiyetinin savcılığın ulusal adalet sistemindeki rolü itibarıyla endişe kaynağı olduğuna halihazırda hükmettiğini hatırlatmaktadır (bkz. *Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 114; *Denisov/Ukrayna*, yukarıda anılan, §§ 68 ve 70). Ukrayna'nın olduğu gibi Moldova hukuk sisteminde, ülke başsavcısının savcılık hiyerarşisinin en üstünde bulunduğunu, bütün savcılarını denetlediğini ve bu ikinciler gibi, hâkimler önündeki pek çok davaya katıldığını kaydetmektedir. Bu şartlarda Mahkeme, Ukrayna davalarında ülke savcısının

CSM'deki mevcudiyetine yönelik ortaya koyduğu neticelerin somut olayla alakalı bulunduğunu değerlendirmektedir. Böylelikle ülke başsavcısının hâkimlerin disiplinine müdahil olan bir organdaki mevcudiyetinin de Sözleşme'nin 6. maddesinin şartları itibariyle sorunlu olduğu anlaşılmaktadır. Gerçekten de tehlike, disiplin cezası verilme korkusuyla, hakimlerin önlerindeki davalarda tarafsız görev yapmaması ya da ülke başsavcısının, kararlarını onaylamadığı hâkimlere karşı tarafsız davranmamasıdır (bkz. *Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 114).

77. Mahkemenin görüşüne göre, ülke başsavcısının CSM'nin tabii üyesi olarak konumu, daha da sorunluydu çünkü başvuru hakkındaki iki disiplin işlemi, ülke başsavcısı tarafından başlatılmıştır. Mahkeme, hükûmetin, başsavcının CSM müzakerelerinden çekildiği iddiasını teyit eden hiçbir şeyin dosyada bulunmadığını kaydetmektedir. Bu hususta, görünüm bile önem taşımaktadır veya İngilizce bir ifadede söylediğini gibi “adaletin gerçekleştirilmesi yetmez, yapıldığın gösterilmesi de gerekir” (bkz. *Ramos Nunes de Carvalho e Sá/Portekiz*, yukarıda anılan, § 149; *Beg S.p.a./İtalya*, No. 5312/11, § 132, 20 Mayıs 2021). CSM'nin karar almasında ülke başsavcısının rolü hakkındaki şeffaflık yoksunluğunun, onun tarafındaki önyargı tehlikesi hususunda tamamıyla meşru bir endişe kaynağı olduğunu değerlendirmektedir (bir hâkim hakkında disiplin işlemlerini başlatılması ile aynı süreçteki karar alma görevleri arasındaki kanıtlanmış karışıklık durumları için bkz. *Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 115, *Kamenos/Kıbrıs*, No. 147/07, §§ 107-08, 31 Ekim 2017; *Denisov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 71; söz konusu durumun aksine olarak bkz. *Xhoxhaj/Arnavutluk*, yukarıda anılan, § 306).

78. Hükûmet, Adalet Bakanı ve ülke başsavcısının ihtiyaç duyulan bağımsızlık ve tarafsızlık teminatlarını sunmamasının, CSM'nin heyet niteliğinden dolayı CSM'nin bağımsızlık ve tarafsızlığını etkilemediğini de ileri sürmektedir. Mahkeme, bu savla aynı fikirde olamamaktadır. Müzakerelerin gizliliği itibariyle, Adalet Bakanı ve/veya ülke başsavcısının başvuru işlemlerinde alınan CSM kararlarındaki etkin tesiri hakkında tahminde bulunmanın mümkün değildir (bkz. *Stoimenovikj ve Miloshevikj/Kuzey Makedonya*, No. 59842/14, §§ 39 ve 41, 25 Mart 2021).

79. Son olarak CSM'de hukuk profesörlerinin mevcudiyetine ilişkin olarak Mahkeme, bunların, en az yirmi milletvekilinin teklifi üzerine Parlamento tarafından basit çoğunluktaki milletvekillerinin oyuyla seçildiğini kaydetmektedir.

80. Mahkeme diğer taraftan, tam da “yargısal mercii” kavramının, merciin, meslekten olsun olmasın liyakat temelinde seçilen hâkimlerden oluşmasına işaret etmektedir çünkü bu, diğer hususların yanı sıra kamunun adaletle olan güveninin korunması için hayatidir ve hâkimlerin bağımsızlığının ilave bir teminatı olarak görev yapmaktadır (bkz. *Guðmundur Andri Ástráðsson/İzlanda*, yukarıda anılan, §§ 220 ve 222; *Dolińska-Ficek ve Ozimek/Polonya*³, No. 49868/19 ve 57511/19, § 273, 8 Kasım 2021). Somut olayda, adayların, hukuk profesörü konumuna sahip olmaları haricinde önceden belirlenmiş herhangi bir seçim ölçütünü karşılamaları gerektiği ulusal hukuktan anlaşılmamaktadır. Bu nedenle milletvekillerinin, hususiyle çoğunlukta olanların adayların seçiminde geniş bir takdir hakkına sahip oldukları ortaya çıkmaktadır (bkz. 36. paragraftaki, Avrupa Hâkimleri Danışma Konseyi tarafından geliştirilen standartlar).

81. Diğer yandan Mahkeme, elindeki unsurların ışığında, oylama için Parlamenteoya sunulan adayların seçimi için açık ve şeffaf bir sürecin olduğu sonucuna varacak bir durumda değildir. Haddizatında, CSM’nin yargı harici üyelerinin seçimi için adil ve şeffaf bir usulün yokluğu hakkında GRECO’nun endişesini de göz önüne almaktadır (35. paragrafta bahsedilen GRECO raporunun 92. paragrafı).

82. Bu şartlarda Mahkeme, hukuk profesörlerinin seçim usulünün yeterli bağımsızlık teminatlarını sunmadığını değerlendirmektedir.

83. Yukarıdaki mülahazaların bütünü, Mahkemenin, somut olayda başvurucunun davasında karar veren CSM bakımından bağımsızlık ve tarafsızlık şartlarının karşılanmadığını değerlendirmesi için yeterlidir (bkz., gerekli uyarlamalarla, *Oleksandr Volkov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 117; *Denisov/Ukrayna*, yukarıda anılan, § 72).

84. Mahkeme bununla birlikte, Anayasa’daki son değişikliği takiben CSM’nin oluşumunun, Adalet Bakanı ve ülke başsavcısı da dahil olmak üzere üç tabii üyenin artık onun bir parçası olmayacağı ve CSM’nin yargı harici üyelerinin liyakat ölçütü temelinde, Parlamenteonun nitelikli çoğunluğunun oyuyla ve şeffaf bir sürecin neticesinde seçileceğinin belirtilmesi yönünde değiştirildiğini kaydetmektedir.

³ *Dolińska-Ficek ve Ozimek/Polonya* kararına ilişkin basın bildirisinin çevirisi için bkz. [“https://www.patreon.com/posts/58763578”](https://www.patreon.com/posts/58763578)

85. Yukarıdakilerin ışığında, başvuru hakkında yürütülen iki disiplin işlemlerinde bağımsız ve tarafsız yargısal merci şartının ihlali nedeniyle, Sözleşme'nin 6/1 maddesinin bir ihlali söz konusudur.

II. 41. MADDENİN UYGULANMASI

89. Mahkeme, başvuru Söleşme'nin ihlali tespitiyle giderilemeyecek manevi zararlara maruz kaldığını değerlendirmektedir. Hakkaniyet temelinde, vergiler hariç olmak üzere başvurucuya 3.600 avro (EUR) vermektedir.

92. Mahkeme ayrıca, nezdinde yürütülen işlemler için başvuru tarafından masraf ve giderler için talep edilen meblağın tamamının, yani 1.355 EUR'un vergiler hariç olmak üzere başvurucuya ödenmesine hükmetmektedir.